

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศและคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ
และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย
พ.ศ. (ฉบับประชาชน)

หลักการ

ให้ยกเลิกประกาศและคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ บางฉบับที่มีเนื้อหาจำกัดสิทธิเสรีภาพ สิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมืองและสิทธิชุมชนของประชาชน และกำหนดสถานะทางกฎหมายของคดีความของบุคคลพลเรือนที่เคยพิจารณาโดยศาลทหารตามประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

เหตุผล

คณะรักษาความสงบแห่งชาติทำการยึดอำนาจล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย พร้อมทั้งประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 และได้ออกประกาศและคำสั่งรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติหลายฉบับที่มีเนื้อหาเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชน โดยอ้างความจำเป็นเพื่อควบคุมสถานการณ์และความสงบเรียบร้อยในระหว่างการเปลี่ยนแปลงอำนาจทางการเมือง โดยสิทธิเสรีภาพที่ถูกจำกัดได้แก่ เสรีภาพในการชุมนุมหรือสมาคม เสรีภาพของสื่อมวลชนที่จะนำเสนอข่าวสารอย่างเป็นอิสระ สิทธิในร่างกายและเสรีภาพในการเดินทางที่ถูกจำกัดด้วยการเรียกไปรายงานตัว การกักตัว และการให้ทำข้อตกลงที่จะงดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง รวมทั้งสิทธิในที่ดินทำกิน สิทธิชุมชนที่จะมีส่วนร่วมกับการตัดสินใจของรัฐ และสิทธิในการอาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี เป็นต้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีผลบังคับใช้แล้ว และประเทศกำลังกลับสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตย แต่บรรดาประกาศและคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ใช้ตั้งแต่ช่วงเวลาของการยึดอำนาจก็ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ ทั้งในเวลาต่อมาหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติยังอาศัยอำนาจตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ออกคำสั่งหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติอีกจำนวนมาก ซึ่งบางฉบับมีเนื้อหาในทางจำกัดสิทธิของประชาชนที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันรับรองไว้ ประกาศและคำสั่งเหล่านี้จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

เพื่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์บ้านเมืองเป็นไปในทางที่ดีและสอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงสมควรที่จะยกเลิกประกาศและคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ รวมทั้งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ บางฉบับที่มีเนื้อหาจำกัดสิทธิเสรีภาพ สิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง และสิทธิชุมชนของประชาชน และให้สิทธิเสรีภาพของประชาชนได้รับการรับรองและถูกจำกัดเพียงเท่าที่จำเป็นตามกฎหมายในสถานการณ์ปกติ

**ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศและคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย
พ.ศ. (ฉบับประชาชน)**

.....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศและคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย พ.ศ.

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้บังคับใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามที่ระบุในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

บทเฉพาะกาล

มาตรา 4 ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ ให้จำหน่ายคดีตามความผิดตามประกาศและคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมด ให้ถือว่าจำเลยที่เคยต้องคำพิพากษาตามประกาศและคำสั่งที่ถูกยกเลิกไม่มีความผิดและให้

(1) ปลดจำเลยที่ศาลมีคำพิพากษาให้จำคุก ยกเว้นจำเลยที่ถูกคุมขังตามกฎหมายอื่นที่ไม่ถูกยกเลิกตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย และให้จ่ายเงินชดเชยกับจำเลยตามวันที่ถูกคุมขังในความผิดที่ถูกยกเลิกตามที่ราชทัณฑ์ชดเชยกับจำเลยในคดีอาญาที่ศาลยกฟ้องแต่ถูกควบคุมตัวระหว่างการพิจารณาคดี ยกเว้นจำเลยที่ต้องขังด้วยหมายขังคดีอื่นด้วย

(2) ให้คืนค่าปรับที่จำเลยชำระกับศาลภายในสามสิบวันนับแต่พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้

มาตรา 5 บุคคลพลเรือนที่ถูกพิจารณาคดีโดยศาลทหาร ซึ่งศาลทหารมีคำพิพากษาเป็นที่สุดแล้ว หากต้องการให้ศาลยุติธรรมพิจารณาคดีของตนใหม่ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลยุติธรรมที่มีเขตอำนาจ ภายในสามสิบวันนับจากวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ หากไม่ยื่นให้ถือว่าคำพิพากษาของศาลทหารเป็นที่สุด

มาตรา 6 บุคคลพลเรือนที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลทหาร ให้โอนย้ายคดีมาอยู่ในอำนาจการพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมที่มีเขตอำนาจเหนือคดีดังกล่าว โดยให้กระบวนการพิจารณาคดีภายใต้ศาลทหารที่ได้ทำไปแล้วไม่เสียไป เว้นแต่จำเลยจะร้องขอให้ศาลยุติธรรมเริ่มกระบวนการพิจารณาใหม่ทั้งหมด

ผู้ลงนามรับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

